

MARIÁNSTVÍ IX. DÍL - Jas duchovního ženství ve slovanské budoucnosti; Vlivy Vodnáře; Rovnováha Slunce a Měsíce v nás; Atavistické jasnozření a éterický Kristus; Budoucí mysteria Isidina

Karel Funk

K životu vyšších ideálů se nelze dostat rázem. Začíná právě tady v pozemských povinnostech a v prožívání "obyčejného" života pozorněji, harmoničtěji, neosobněji. I "vyšší" prožitky začínají třeba u pohledu a přivonění si ke květině, u obyčejné radosti, že jsme třeba na někoho nevybuchli nebo ho nezmrazili, nevyčetli mu něco, že jsme spěchali klidně bez nervózního upínání se k cíli cesty, že jsme vykonali něco poctivěji než dříve... je toho hodně. I uzavřenost či připoutanost k sobě povolí časem tím, že se učíme vše dobré nenásilně a moudře rozdávat. Tím se naše tvrdost začíná rozpouštět. I duchovní nauky, pokrok atd. musíme dělat radostně proto, že nás to činí lepšími kvůli druhým, že se učíme být na ně lidštějšími a sloužíme jim tam, kam nás Bůh postavil. Naše touha po duchovnu či dokonalosti musí mít jako hlavní motiv oblažit druhé, být lepšími kvůli druhým, ne kvůli sobě.

Silám duchovního světa je proto nutné již nyní vytvořit v sobě prostor, a to lze jediné svou lidskou kvalitou, pokorou, harmonií, zodpovědností, důvěryhodností, vcítivostí k bližním..., aby se duchovní síly měly kam zachytit, kudy do nás vstoupit. Tím teprve začíná duchovní cesta. Jsme-li studení a tvrdí, studium ani různá cvičení nám nejsou k ničemu. Bez vcítivosti, ohleduplnosti, laskavosti ke druhým je všechna tzv. duchovní práce, modlitby, meditace, studium, debatování atd. jen imitací, neplnohodnotnou nápodobou duchovní práce. I když bývá někdy nezdaru víc než výsledků, záleží na naší trpělivosti, naději a důvěře v boží pomoc i v sebe, vědomí, že snažíme-li se opravdu, nenechá nás duchovní svět trvale bez pomoci.

Mariánsko-duševní oblast, ve které nás mariánství může prosvětlovat, očišťovat a oživovat, zahrnuje celý široký životní terén, veškeré myšlení, cítění, řeč i činy ve všech našich situacích a okolnostech. Kristus do této naší propracovávané duševní plochy pak vchází z éterické (nadsmyslové) úrovně Země jako naše vertikála, pevná páteř naší osobnosti.

Tak jako lidská duše má v sobě zrodit čistý zárodek božího Ducha, tak Maria jako pravzor lidské duše zrodila v čistotě Dítě, které se pak stalo nositelem nejvyššího božského Já. Bůh Otec připravil Marii na tento první svrchovaný akt duchovního rození člověka tím, že ji posvětil mocí Ducha svatého. Zrodilo se Světlo uprostřed temnoty nejhlubší noci lidstva. Rodí se ze zřídla věčnosti jako hvězda zvěstování v temnotě, která značí tmu a chlad nevědomosti, ve které lidstvo setrvává v době, kdy přichází na svět spása. Bůh Otec zprostil bytost Marie dědičného hříchu, aby jí mohl darovat sluneční Dítě. To se rodí jak v Marii, pravzoru čisté lidské duše, tak následně v dalších probouzejících se duších. Byl to i první poukaz na budoucí epochu vůdčího duchovního ženství.

Budhi (mateřský princip lásky, ke kterému máme propracovat éterické tělo) se po věky rodilo v ženství mateřstvím, které v obětech krve dávalo život dítěti. To je jen jiná, skrytější a dlouhodobější povaha tvoření než u mužství. Nelze proto tvrdit, že jen mužství je tvořivé. Je pouze tvořivé viditelněji pro svět. Mučednictví miliard bolestných porodů bylo následováno skoro stejným počtem prožitků mateřské slasti, blaženosti a lásky. Věkovitou obětí krve se duchovní "substance" ženství projemnila a více přiblížila k Duchu. Pro budoucí budhický vývoj bude tedy opět aktuálním vzorem svatá Panna Bohorodička, a to v hlubším významu než dosud.

Neznámý zasvěcenec v knize Dokonalá cesta píše: "A nyní zjevím ti tajemství a něco nového, co je částí záhady čtvrtého dne stvoření. Slovo, které přijde, aby spasilo svět, bude ženou promluveno. Žena přijme a vysloví radostné poselství svobody. Neboť panství Adama nadešla poslední hodina a Bůh korunovati bude celé dílo stvoření Evy. Dosud byl muž sám a Země pod jeho vládou. Avšak až žena stvořena bude, dá jí Bůh království a ona bude první v moci a nejvyšší v důstojnosti. Ano, poslední prvními budou a starší mladším sloužit. Potom již nebudou ženy naříkat na jejich pohlaví. Silní svržení budou se svých stolců a ony mírné myslí povýšeny na jejich místa."

I další poslání muže jako objevitele bude časem splněno a nic převratně nového, jako bylo dosud, již nebude zemským mužstvím řečeno. K objasnění, rozšíření a naplnění musí v budoucnu nastoupit ženská obětavost a jemné porozumění Světlu. Žena má vyšší latentní duchovní schopnosti být tvůrkyní šestého článku lidské bytosti - budhi. (Budhi je duchovní životní tělo éterické, zpracované vyšší moudrostí, oživené a prozářené božskou láskou. Tím se proměňuje v životního ducha - budhi. Budhickým cítěním je osobní obětováno neosobnímu a v tomto smyslu je budhi principem mateřským. Budhi činí duši elastickou, věčně mladou, zanícenou pro vše dobré, krásné. Budhi pulzuje vcítěním, vnitřní svobodou, svěžestí čistoty, nadšením, obětavostí pro druhé, vzmachem uměleckého cítění.)

Podle Sergeje Prokofjeva bude mít možnost ženské inkarnace v 6. kulturní epoše, slovansko-filadelfské, zvláštní význam. "Zrodit se v této době jako žena, to bude zvláštní dar osudu. Neboť pro ženy bude snazší dosáhnout nejvyšších stupňů zasvěcení v Sofiiných mystériích než pro muže, jelikož mužská organizace podle své podstaty klesla hluboko do fyzické materie, kdežto u ženské organizace to v takové míře není."

Postupem vývoje si jedinec osvojuje správnou rovnováhu mužského a ženského principu v sobě. Dosáhl-li určitého stupně dvojpolárnosti, vnímá duchovní úrovně a pravdy mohutností své vnitřní aktivity a tvořivosti a zároveň je jejich působení pasivně (ne však nevědomě) otevřen. V dvojprincipiální rovnováze nitro harmonicky zvučí jednajícím mužstvím a současně ženstvím, které zaostřuje a prohlubuje vyšší přijímané vjemy. V duchu plane a tvoří pravzor Kristův, v duši září mariánský jas, moudrost Sofie.

K přijímání duchovních vlivů Vodnáře v dalších tisíciletích bude mít blíže ženský princip. Ve slovanské kultuře budoucnosti se duše vědomá bude otevírat stále více duchovnímu Já (manasu), které do ní vstoupí a oduchovní ji. Ono snivé jasnozření, které měla kdysi například Libuše, je nutné nahrazovat spirituálním přemýšlením - vládou Přemysla. Zatím nám vládne Přemysl tvrdý, materialistický. Bude na Slovanech, aby navrátili rozum opět jeho duchovnímu zdroji. V přípravě ke slovanské, vodnářské éře bude zřejmé, že duchovní i zemské ženství má blíže k srdci, tedy ke složce, která je u Slovanů více vyvinutá. Temně byla budoucí role ženství tušena již na úsvitu našich dějin, kdy slovanské kmeny prokazovaly mimořádnou úctu vědmám a kněžkám.

Prokofjev pokračuje: "V křesťanské ikonografii máme dvojí aspekt líčení svatodušní události: U jednoho typu obrazů (ikon) je zpodobněno ve scéně sestupu Ducha jen 12 apoštolů. U druhého typu je uprostřed nich postava Mariina. Je tím poukázáno na dvě odlišné epochy poatlantského vývoje: na 5. epochu neboli epochu "mužskou", kterou reprezentuje 12 apoštolů, a na 6. epochu neboli ženskou, vedenou Marií...

Během vývoje lidstva od duše vědomé k duchovnímu Já, který může být významně urychlen duchovním vývojem, popisovaným v duchovní vědě, může člověk postupně dospět ke zření Krista v jeho éterické (nadsmyslové) podobě pomocí nových jasnovidných sil, které vycházejí z duchovního Já a jsou zcela vědomé... A toto reálné prožívání Krista v duchovním světě bude potom lidi chránit přede všemi

formami vyplývajícími z atavistického jasnozření, před oním jasnozřením, které nakonec vede jen ke zření vlastních luciferských říší a k úplnému vnitřnímu zotročení. Naproti tomu lidé, kteří prožili setkání s éterickým Kristem, budou potom vedeni jím samým do pravého duchovního světa, do toho světa, z něhož jedině mohou plynout nutné síly a impulsy pro budoucí vývoj Země."

Ve slovanské epoše připraví k tomu půdu lidských niter mateřská, manasicko-budhická síla Marie-Sofie. Tím by Slované měli prorocky zvěstovat světu síly svatého Ducha dříve, než dojde k jeho všeobecnému vylití na vrcholu slovanské epochy v 5. a 6. tisíciletí. Duch svatý osvěcuje formy našeho myšlení a vede nás k probuzení našeho duchovního Já, Kristus a božská Matka dávají našemu Já obsah, naplňují a oživují ho láskou a vedou nás tím k aplikaci našeho pravého citu v zemských poměrech. Bůh Otec bude osvěcovat, naplňovat, posilovat a umocňovat naše správné jednání svou mocí, silou a vůlí.

Odevždy se vědělo, že je nutné uvést do rovnováhy Lunu a Slunce. Obsah toho má však stále vyšší stupně. Magická zářící Luna je symbolem hvězdného ženství a zbožštění všech tří částí duše - části citivé, rozumové a vědomé. Slunce vyjadřuje božské mužství Vítězného Krista, sluneční hvězdnou podstatu univerzální tvůrčí Lásky, Prozřetelnosti, Spravedlnosti a Moudrosti.

Rovnováha těchto dvou božských principů - ducha vzkříšeného v Kristu a duše - Panny, znovuzrozené v Sofii, bude jednou základem nejvyššího, to je atmanského vědomí. Rovnováha ducha a duše - stejně vyvinutých principů lidí, kteří dosáhli zatímního vrcholného stupně lidské evoluce, bude základem boholidského vývoje atmanského. Když lidský duch je vykoupen a vzkříšen v Kristu a lidská duše znovuzrozena v Panně, Sofii, pak dvojprincipiálně vyvinutý duchovní člověk se může spojit s božským Otcem, dosáhne atmanského vědomí.

Slovanská duchovní kultura nevstupuje do lidského vývoje skokem ani zázrakem, ale rodí se a zraje v alchymických procesech lidské niterné pracovny, když člověk prožívá Krista. Nová forma Kristova života v nás, forma jeho novodobého prožívání nás nenutí jej hledat, protože žije v nás. On je Mistrem a Vůdcem člověka a dává mu pak i sílu být zemským pomocníkem a služebníkem těch, kteří se teprve oživují v Kristu. Podle S. Prokofjeva bude prohloubené Kristusovské zasvěcení v šesté epoše "přístupné lidem jako jakýsi přirozený proces. Bude spočívat v přijetí substance duchovního Já neboli vyššího Já do "číše" zduchovnělé duše vědomé. Tím se z vlastní zkušenosti stane poznání praobrazu tohoto

posvátného mysteria člověku přístupným: poznání tajemství přítomnosti duchovního Já Kristova ve svaté číši, s nímž sestupoval dolů k Zemi na přelomu věků a od té doby působí v grálských mysteriích."

Budoucí doba slovanská začne rozdělovat lidstvo na dva tábory: Ti, kteří nenastoupili cestu mariánsko-kristusovského zasvěcení, budou z vývoje vyloučeni na nekonečně dlouhé eony dob, aby jednou začínali zase znovu od evolučních počátků. Ještě po dlouhá staletí však bude na zemi sílit zevní zlo, dobro jím bude vysmíváno a šikanováno. Zlo bude stále více povyšováno na všeobecnou normu chování (tento proces už započal). Těm, kteří však již na cestě postoupili, bude umožněn rychlejší postup, budou zprvu tvořit jen ostrůvky dobra ve všeobecném úpadku. Teprve mnohem později se chrám zasvěcení všeobecné lásky rozzáří do větších dálek a šumění jeho echa bude radostně sílit. Duše, proměněné pravzorem Marie-Sofie, nejen poznají chrám, ale spolu s Kristem, stojícím uprostřed oltáře kosmického chrámu Otcova, budou sloužit nejvyšší obřad božského tvůrčího Slova.

Cesta filadelfského impulsu začíná ve vyšších světech, ze kterých se vynořuje síla Slova-Loga, která byla lidstvu odňata, když sestoupilo do smyslového světa z lůna původní "všeduše" lidstva. Základem slovanské kultury bude Slovo. Člověk se má vyvíjet, aby se stal nositelem tvůrčí moci Slova.

V jedné své předválečné přednášce uvedl anthroposof dr. Lauer o tomto vývoji následující: "Platonikové se objevují v chartreské škole, ale proniknutí Kristem. Co v Dionysově mysteriu bylo prorocky předobrazeno, objevuje se zase v tom starém sídle druidských mysterií, jejichž středem byla virgo paritura (Panna, která má porodit): z Chartres vychází kult mariánský... Ve 20. století budou moci i platonikové pokračovati ve svém úkolu, který byl započat v Chartres. Budou moci ukázati na to, že v každé lidské duši je Panna, která může zroditi Krista, dá-li myšlení oplodniti ne pádem do hříchu, nýbrž duchovnem. Co bylo v dionýských mysteriích obrazem, bude v nastávající době skutečností, bude zřením Krista v éterickém světě."

Základem slovanské cesty budou mysteria Panny, neboť Panna přijala "Slovo boží", aby se v ní stalo Tělem. V každé lidské duši se má zrodit Panna, jež jediná může porodit Krista, tj. Slovo. Aspekt Panny úzce souvisí s makrokosmickou božskou Matkou. Tyto duchovní vlivy vystupují v prvních, spíše ještě skrytých, přesto již mohutných náznacích a závanech důležité nastávající proměny duchovního cítění v lůně slovanství. Již Merežkovskij předpověděl náboženství

Matky. I Otec Jan v Rusku slyší od roku 1985 pláč a výzvu Matky boží: "Musíme uslyšet Krista skrze Bohorodičku."

Zatím dominuje mužský princip ve skoro všech oblastech, protože je nutné projít nejtemnější úrovní hmoty a vydobýt si odtud individuální svobodu pro duši vědomou. Je to tedy cesta zdola nahoru. Teprve po několika tisíciletích může část lidstva, která v dnešní temné době splní správně své úkoly, přijímat sestup duchovního Já shora jako dar, jako vylévání božské substance do lidských duší. Rudolf Steiner to charakterizoval tak, že v nynější epoše převažující kultury anglo-germánské se má duchovní Já uchopovat duši vědomou. Až v ní bude zasvítat, začne plnit postupně svůj úkol šestá kultura, slovanská. Ta bude v nejemenntnější smyslu kulturou přijímací, to znamená, že bude spojena s ženským principem. Tato kultura je vskrytu připravována západními slovanskými národy.

Nástup slovanské kultury však nebude věcí snadnou ani samozřejmou. Nejsou a ještě dlouho nebudou překonána četná pokušení - jak v sestupu do zmaterializovaného institucionálního náboženství, tak v úniku do klamných luciferských iluzí, byť by hovořily o Marii, Kristu, lásce apod. S. Prokofjev o těchto nebezpečích napsal: "Pokusí-li se lidé dosáhnout duchovního Já jaksi obejitím duše vědomé duši rozumu nebo srdce, nebo dokonce duši pociťující, potom se rozšíří na Zemi princip duchovního Já v luciferské formě a místo Sofiínych mysterií vznikne jejich luciferský protiobraz. (Pozn.: jednou z těchto podob zluciferštění ženského principu je např. působení samozvané novodobé "Marie" v Německu, která naivním důvěřivcům například rázem "rozmotává karmu" apod.)

Aby se to nestalo, aby lidstvo během nejbližších 1500 let (do přibližného nástupu 6. - slovanské kultury) nebylo bez veškerého spojení s nebeskou Sofií, byla mu dána za vůdce bytost Anthroposofie. Cestu k ní ale může v dnešní době nalézt každý člověk dobré vůle studiem duchovní vědy. Z toho vyplývá, že anthroposofie založená na zemi Rudolfem Steinerem v naší 5. poatlantské epoše je jedinou cestou k duchovnímu Já nikoli luciferskou. Neboť tato anthroposofická cesta duchovního poznání vede k duchovnímu Já důsledným zduchovňováním duše vědomé tím, že nová Sofiina moudrost, která je lidstvu dána Anthroposofií, poselkyní nebeské Sofie, pronikne duši vědomou...

V 6. epoše vzniknou na Zemi skutečná Sofiina mysteria, která budou obsahovat také kultický element. Jen se to musí stát ve správné době a správným způsobem, to znamená poté co lidstvo prodělá plnou zkušenost duše vědomé pod vedením bytosti Anthroposofie.

Z těchto důvodů Rudolf Steiner nejenže upustil od toho, zavést v Obci křesťanů mariánský kult, nýbrž sděloval také ve svých přednáškách duchovní vědy tak málo o tajemství nebeské Sofie. Neboť nejprve musí lidstvo dovést do konce své úkoly dnešní epochy duše vědomé, z níž ještě neuplynula ani třetina, než bude moci správným způsobem přejít k řešení úkolů nejbližší kulturní epochy. Kdo však chce učinit druhý krok před prvním, ten bude neodvratně klopýtat a propadávat luciferskému nebo ahrimanskému pokušení.

Jak již bylo řečeno, mysterium Marie-Sofie musí zůstat až do své doby, to znamená do začátku 6. kulturní epochy (tj. do cca poloviny 4. tisíciletí) zahaleno, aby lidstvo bylo chráněno před nebezpečím luciferského vnikání do duchovního světa. A toto nebezpečí roste dnes víc a více následkem všeobecného rozšiřování různých forem atavistických duchovních zkušeností na jedné straně a na druhé straně následkem skutečnosti, že se vynořují nové aspekty, které se pokoušejí rozšířit princip pohlaví na celou světovou stavbu, což nakonec vede k záměně Krista s úplně luciferskou podobou Sofiinou... A tak je třeba, dříve než mohou být tato tajemství plně odhalena, projít nejprve 5. epochou, epochou, během níž klesne lidstvo hlouběji do hmoty...“

To jsou důrazná varování před předbíráním vývoje. Vidíme dnes všude kolem sebe, jak snadné je sklouznutí do lehkomyšlného únikového klamu luciferismu. Zároveň však je živé mariánství zde a pro vývoj mnohých z nás je nelze obejít. Není zdaleka již jen "vlastnictvím" institucionální církve. Ta ho mnohdy zakonservovala v neplnohodnotném obsahu. Budeme-li s jeho existencí spolupracovat a vstřebávat ji bez prvků senzacechtivosti či plytkého únikového nadšení, s bdělým rozhledem daným nám i duchovní vědou, s pokorou i odvahou, můžeme pak mít i vědomí důvěry, že hledáme-li poctivě, nenechá nás Bůh nadlouho na bludné cestě.

-

Nejvyšší oběť plynula vždy z mateřské lásky. Teprve budoucí věky to plně prožijí. Jejím neosobním cítěním se rodil z ran lidského srdce ohnivý květ neosobního života, kterým se bolest proměňovala v lásku. Ta okřídčila duchovní srdce člověka, aby se mohlo povznést zpět k Bohu a vdechovat vzduch věčného Bytí, prozářený

svatým Grálem. Zdá se, že právě pro nastolení slovanského stupně lidství se nabídne s ještě větší laskavostí pomocná ruka Mariina. Umožní to právě slovanské zaměření: je-li v jeho bytostných dispozicích, byť zatím spíše jen latentně, vyšší vnímavost i pro lásku makrokosmické božské Matky, mohou Slované dostat ještě jinou kvalitu a intenzitu pomocných sil, než která se nabízí v době nyní převažující kultury anglo-sasko-germánské.

Slované mohou lépe vnímat, že mateřská láska se obětuje do krajnosti. Oběť hvězdného mateřství je to, co mohou Slované vycit'ovat i za- či skrze Marii-Sofii, pravzor lidské duše. Bezmezně plastická vynalézavost milosti mateřského srdce je silou, která se pro dítě obětuje víc, než kolik by si snad zasloužilo podle zákona spravedlnosti. Láska je jedinou silou, která překonává i zákon spravedlnosti. Může Slovanům napomáhat, aby jejich spolupráce ze zemské úrovně přinášela větší plody, než bylo dáno převážně mužským kulturám minulosti. I když skutečná slovanská kultura ještě dlouho nenastane, již nyní můžeme vytvářet její předpoklady. Již nyní se mateřské srdce jako tavící pec lásky sklání hlouběji k lidstvu, než tomu bylo dříve. Bude spolupracovat s nejvyššími zasvěcenci, vedoucími lidskou evoluci, vytvářet duchovní prostor a klima pro jejich činnost. Zároveň se sklání i k těm nejobyčejnějším lidem, touží-li po ní čistě.

Ježíš Kristus svým zásahem odklonil negativní vývoj láskou. Do šesté kultury se prolínající mateřsko-mariánský element může prozářit a proteplit kolébku slovanského esoterního novorozeněte, aby mělo lepší podmínky k přijetí Kristova Já, než které by mohly nastat v minulých dobách mužských kultur moudrosti.

Slovanství jednou vystaví lidstvu duchovním tvůrčím Slovem nový oltář duchovní Pravdy sbratření. Slovanem se stane každý, kdo nechá plamen božského Slova, aby stvořilo jeho srdce. Slovany se musíme teprve postupně stávat vlastním duchem a duší, neboť jen čisté lidství přijímá "Slovo světa". To pak odnímá lidské duši pečeť rasy a národnosti a činí všechny připravené lidi "Syny Slova" téže Milosti. Ta k nám přijde, až půjdeme v pokoře oddání Pánu cestou skrze ohně zla, útrapy života a bolestné rány, a odvážně necháme zřítit do ruin černou tvrz vlastního egoismu. Pak k nám zazní Slovo božské Radosti a věčné Krásy a duchovního Mládí.

To vše je však podmíněno tím, zda se Slované skutečně chopí svého úkolu. Tyto skutečnosti je dobré mít před očima zejména při svých denních strastech i radostech, při práci hmotné i duchovní. Nic nám nepomůže lákavá vidina budoucích dob, nezačneme-li v těch nejdůležitějších věcech denního života. Kolik

zvrátů a zkoušek ještě každého z nás čeká? A chceme opravdu dělat něco pro to, abychom se zařadili do onoho vzestupného proudu lidstva? Nebo couvneme? Je to dočasně pohodlnější. Vzestup však vyžaduje něco víc než jen kalkulaci, zaměřenou na to, abychom my byli těmi lepšími, aby nám bylo v jakémsi duchovnu hezky a abychom už nemuseli trpět v nějakých otravných okolnostech. Tak to samozřejmě není. Neumíme-li přijmout s vděčností Boží Vůli jakékoliv těžké podmínky, toužíme-li se sami kamsi povznést jen pro osobní blaho, pak nejedeme duchovní cestou. Zamysleme se proto o našem konkrétním zemském životě, o tom, co by bylo dobré se sebou dělat. Kvalitou prožívání každé chvíle či situace si vytváříme či bouráme předpoklady, aby nám ve chvílích ztišení přišel i požehnaný obsah.

Procházejme proto časem svých životů s tiše rozklenutou moudrostí po horizontu svého nitra, procházejme opatrně, soustředěně a pečlivě okolnostmi, které nám přicházejí vstříc, vědomi si jak vlastní omezenosti, tak i Bohem propůjčené nepřemožitelné síly, a tam, kde máme morální jistotu, jednejme pak s tím větší rozhodností a odvahou. Neztrácejme cíl ze zřetele - pak pod promytým vzduchem blankytné kopule ožvlých nebes budeme jednou žít lehce a plodně. Budeme vědět, ba sledovat, že tvůrčí a harmonické myšlenky jsou vnímány a přijímány ostatními. Budeme společně myslit duchovno a jím tvořit, a to bude ta nejplodnější seberealizace.